

Program krúžku na II. čtvrtletí 1990

18. duben 19.30 hod. beseda u cimbálu na Horově
23. Duben pravděpodobně vystoupení s dalšími brněnskými soubory na jevišti Reduty - první veřejná akce Sdružení přátel folklóru v Brně
23. květen 19.30 hod. beseda u cimbálu na Horově
20. červen 19.30 hod. beseda u cimbálu na Horově

SDRUŽENÍ PŘÁTEL FOLKLÓRU V BRNĚ

bylo na náš podnět založeno v lednu 1990 desíti brněnskými folklórními soubory a očekává se, že se připojí soubory další. Členem se však mohou stát i jednotlivci, kteří mají rádi lidovou píseň, tanec i nejrůznější zvykoslovné obřady a chtějí pro jejich udržení a pěstování něco udělat. Sdružení kromě zájezdů, přednášek, besed a dalších akcí připravuje na září 1990 FOLKLÓRNÍ FESTIVAL BRNO '90 se zahraniční účastí.

Jubilea

Osmdesátin se 27. května dožije Karel Páč, rodák z Kuželova. Vedl se svou manželkou Olgou po dlouhá léta krúžkový soubor a po mnoho let i Javorinu, soubor Vysoké školy zemědělské. Vychoval dlouhou řadu tanečníků a tanečnic. Nezapomenutelná je jeho jemná, procítěná sedlácká, kterou tancoval ve Strážnici i na soutěžích se Zdenkou Jelínkovou a svojí manželkou.

Pětašedesátin oslavil 11. března JUDr. Miloš Bulíček, primáš a cimbalista, zakladatel a vedoucí několika krúžkařských muzik, který pro folklor vychoval mnoho hudebníků. S manželkou Marií vedl mnoho let krúžkový soubor a dodnes je aktivně činný jako vedoucí muziky Dúbravěnka.

Padesátin, ač je to k nevíře, se 28. května dožije stále mladý ing. Zdeněk Fajbus, řečený ujo Fajo. Rodilý Brňák, nechal se připoutat slováckým tancem a písničkou. Je dlouholetým vedoucím taneční skupiny krúžku, několik let pracoval jako umělecký vedoucí krúžkového souboru, všem nám je známa jeho činorodost, nevysychající energie k organizování čehokoliv, co prospěje krúžku a kde by přitom byla nějaká legrace.

Všem jubilantům přejeme pevné zdraví a dlouhá léta!

Za Františkem Juříčkem

Osmého března náhle zemřel ve věku 56 let ing. František Juříček. Ač pocházel z Vysočiny, a většinu svého života prožil v Brně, byl velkým ctitelem slovácké lidové písně a muziky a to ho přivedlo mezi nás do krúžku. Jako činnorodý člověk se širokým kulturním rozhledem /mj. vyučoval na střední uměleckoprůmyslové škole i na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity/ se brzy začal podílet na vedení krúžku, stal se členem výboru, později místopředsedou a až do roku 1988 hájil naše zájmy v radě klubu. Nejraději se držel v pozadí, ale dovedl vždycky velmi rychle zasáhnout tam, kde šlo o posílení dobrého jména, pozice a činnosti krúžku. Budeme na něj vděčně vzpomínat.

Z Finska

Ve vedení Limingan Nuorisoseura došlo ke změnám. Funkce předsedy se vzdal Oiva Karioja, protože začal studovat na večerní škole. S ním se vzdala funkce tajemnice Ritva Rautiová, které zrušila svoje domácí jesle a školku a vrátila se k původnímu povolání - prodává v Oulu ženské a dívčí oblečení. Novým předsedou spolku byl zvolen mladý farmář Heino Rantala, novou tajemnicí pak Ritva Pietilä, kterou známe i z pobytu u nás. Bydlela u Edity Hejálkové.

Z bratrských krúžků

Naši bratislavští přátelé uskutečnili 12. ledna fašankovou besedu a 16. března besedu Josefskou. Spolu se Skaličany, Brezovjany a Myjavjany uspořádali 24. února velký 31. večer podbradlansko-podjavorinského folklóru ve společenské hale Parku kultury a oddechu, kde náš krúžek zastupovala Brona Palková.

Pražští přátelé měli počátkem roku problémy, protože vinárna na Žofíně, kde se po léta scházeli, se stala po dobu oprav Rudolfiny skladištěm nástrojů České filharmonie. Krúžku se však podařilo najít útulek v budově bývalé sladovny na ul. Wilhelma Piecka 106 a pokračuje nadále v činnosti. Na Moravském plese, kde náš krúžek zastupovaly dva stárovksé páry, účinkoval pražský krúžek v malém sále. V březnu uskutečnil večer ke 140. výročí narození T. G. Masaryka. Spolu s ostatními moravskými spolky v Praze nyní usiluje o to, aby jim byla vrácena budova bývalé Moravskoslezské besedy.

Krůžkaři ve světě

Milí čtenáři, v dnešním Krůžkozoru se vám poprvé dostává do rukou nová rubrika, v níž chceme sledovat mnohdy velmi pestré osudy krůžkařů v zahraničí. Zahajujeme ji vyličením životních cest Jaroše Němce navazující tak na část jeho vzpomínek, uveřejněných již v Krůžkozoru z prosince roku 1988.

Dr. Jaroslav Němec se narodil právě před osmdesáti léty, 23. března 1910 v Ořechově a Polešovic. Již na gymnáziu v Uher-
ském Hradišti založil cimbálovou muziku a do Brna na vysoko-
školské studia přišel jako zkušený muzikant. Není divu, že se-
brzy stal primášem krůžkové muziky již vedl od roku 1932 do
roku 1936. Do krůžku přinesl mnoho nových písní, zejména taneč-
ních. Po získání doktorátu práv a absolvování vojenské služ-
by nastoupil jako praktikant u soudu v Uherském Hradišti, ale
již v prosinci roku 1939 přešel hranice tehdejšího Protektorá-
tu a po složité anabázi se dostal do Francie. Tam se zúčastnil
bojů s hitlerovskou armádou, a v roce 1940, po porážce Fran-
cie, se mu podařilo dostat do Anglie. I v Anglii působil v čs.
zahraničním vojsku a byl posléze, v roce 1942 přes Lisabon
vyslán do jednotky v SSSR, aby v ní zorganizoval vojenské
soudnictví. Přestože se potom stal vrchním prokurátorem čs.
zahraničního vojska, účastnil se i bojových akcí, pomáhal osv-
bozovat Slovensko a do rodného Ořechova vstoupil s prvními os-
voboditeli. V čs. zahraničním vojsku působil aktivně i jako krůž-
kař, jak jsme již z jeho vzpomínek měli možnost poznat.

Po válce se stal Jaroš Němec zaměstnancem ministerstva vnitra
a byl pověřen přijímáním českých a slovenských repatriantů
z Rumunska. Když protestoval proti tomu, aby k nám mezi nimi
byly posílány i početné skupiny cikánů a příslušníků jiných ná-
rodností, jichž se chtělo Rumunsko zbavit, byl komunistickým
vedením tehdejšího ministerstva odvolán a přeřazen na nevýznam-
né místo. Ocitl se v nemilosti.

Po únoru 1948 se rozhodl emigrovat. V létě se mu podařilo i s
manželkou uletět sportovním letadlem z Polabí. V cizině posléze
zakotvil ve Spojených státech, kde se věnoval právním aspektům
soudního lékařství a byl jmenován ředitelem knihovny soudního
lékařství na washingtonské univerzitě. V roce 1958 se zasloužil
o založení Čs. společnosti pro vědy a umění v zahraničí, stal
se jejím prvním generálním tajemníkem, později předsedou a do-
dnes je jejím čestným členem. Žije ve Washingtonu, má za sebou
bohatou vědeckou činnost, a to nejen ve svém oboru. Napsal totiž
také třísvazkové dějiny rodného Ořechova s kapitolami o folkló-
ru a dialektu. Letos má poprvé po dvaadvaceti letech navštívit
svou vlast. Přejeme si jistě všichni, aby při této příležitos-
ti našel opět cestu i do krůžku.

/ZŠ, jmk, JFG/

J. M. Krist: Stručná historie Slováckého krúžku v Brně

Dokončení

V letech 1984--85 pokračuje intenzivní práce na zkvalitňování programu souboru dospělých a dalšímu zvyšování prestiže krúžku na veřejnosti. Kladnou roli sehrávají týdenní pobyty v Mariánských Lázních, kde se vystupuje i zkouší. Dne 17. října 1984 je založena tradice další slavnostní besedy -- krúžkařských hodů. Oba pěvecké soubory se účastní koncertu Moravská muzika k Roku české hudby v Besedním domě, celý soubor pak účinkuje na Celostátní přehlídce železničářských folklórních souborů ve Zvolenu.

V květnu 1985 bylo vzpomenuo 10. výročí založení Slováčka společným vystoupením dětí i dospělých. Zvláštní význam měla účast krúžku na otevření brněnského Domu rekreace ROH v červenci, která otevřela cestu k pravidelnému vystupování pro stovky domácích i zahraničních rekreantů, čehož soubor dospělých využíval až do července roku 1987. V říjnu jsme byli opět ve výběru na Národní festival, tentokrát na přehlídce Morava III v Břeclavi.

Do zahraničí vyjely v roce 1986 oba soubory -- Slováček do Krakova, soubor dospělých na XVIII. slavnosti folklóru v severoitalském Avianu a Piancavallu. Na podzim téhož roku se muzika se sólistkou Yvonou Janošíkovou zúčastnila oslav 150. výročí vzniku první rakouské železnice ve Vídni. Sjezd starých krúžkařů, který krúžek jednou za několik let pořádá, byl tentokrát rozšířen o krúžky z Bratislavy a Prahy a položil základ k obnovení těsnější spolupráce mezi všemi zúčastněnými krúžky. Pražským jsme jejich návštěvu oplatili na oslavách jejich 90. výročí, kde jsme i vystoupili. Opět jsme se toho roku zúčastnili železničářské přehlídky ve Zvolenu. Smutným okamžikem bylo rozloučení s dlouholetým hospodářem a starostou krúžku Jožkou Krejčíkem, který na podzim v krátké době podlehl těžké nemoci.

Rok 1987 byl věnován přípravám na 80. výročí vzniku krúžku a zájezdu do Finska. V rozhlasu byl natočen materiál ke gramofonové desce a pilně se pracovalo na nových programových číslech. Zájezd do Finska znamenal začátek přátelství s velmi milými lidmi, jejichž život jsme poznali během týdenního pobytu v jejich rodinách. V listopadu přebírá funkci starosty krúžku J. M. Krist.

Rok 1988 patřil k nejplodnějším v posledním období krúžku. Dne 19. března byl na scéně Mahagonie divadla uveden slavnostní pořad k 80. výročí nazvaný Od Pálavy k Javorině. Vystoupil v něm Slováček, soubor dospělých i staří krúžkaři. Premiéru tu mělo nové číslo Z hodů na Kyjovsku i nové kyjovské kroje, které se podařilo díky finanční podpoře klubu a neúnavnému úsilí krojové hospodářky Jiřiny Kopřivové včas zajistit. Současně vyšla gramofonová deska z repertoáru obou pěveckých souborů. V květnu vyšlo první číslo Krúžkozoru a v červenci jsme přijali Finy, . Navázaná přátelství se tak dále rozvíjela. V září vystoupil soubor dospělých na Dni rudných horníků a Dni železničářů v Tarnovských Gurách v polském Slezsku. Na podzim převzal vedení mužského pěveckého sboru ing. Josef Donné z Klobouk u Brna.

Zdálo se, že v roce 1989 bude krúžek alespoň trochu odpočívat, ale nestalo se tak. Uskutečnili jsme hned tři zahraniční zájezdy: muzika koncertovala téměř 14 dní ve Francii na veletrhu v Rennes, třicetičlenná skupina souboru dospělých vystupovala v Portugalsku a NSR na devatenáctidenním zájezdu, bezmála šedesát se nás zúčastnilo třídních vinařských slavností v rakouském Poysdorfu. V červnu jsme setkali opět s krúžky z Bratislavy a Prahy v Bojkovicích s nezapomenutelným pěším výletem na Kopanice. Na podzim byla založena příprava pro soubor dospělých, jíž vede ing. Zdeňek Fajbus. Vedení Slováčku se ujala Helena Jagošová. Pokračovala i spolupráce s Finy. V létě měli v Limince výstavy naši krúžkaři - ing. Jaroslav Ungerma uvedl svoje krsby z Brna i ze světa a Zdena Kristová batikované obrázky a ukázky z oděvní tvorby.

Právě tak, jako celý náš stát, vstupuje nyní krúžek do nové doby. Pokud ti, kteří ho tvoří, si zachovají svůj niterný a dělný vztah k slovácké písničce, muzice a tanci, vstoupí do ní i přes svých osmdesát let mladý a svěží, bez bázně hledě do příštího tisíciletí.

7. března 1990

Kalendář folklórních festivalů a akcí 1990

- 6.- 8. 4. Velká nad Veličkou - Mladé Hornácko
- 13.-15. 4. Brno - mezinárodní folklórní festival Folklor 90
30. 4. Mikulov - slavnosti
5. 5. Svatobořice-Mstříín - regionální soutěž o nejlepšího tanečníka verbuňku - Kyjovsko
12. 5. Strážnice - regionální soutěže o nejlepšího tanečníka verbuňku - Strážnicko
19. 5. Velká nad Veličkou - regionální soutěž o nejlepšího tanečníka verbuňku - Hornácko
- 25.-27. 5. Tvrdonice - Podluží v písni a tanci se soutěžemi ve zpěvu a tanci o titul Stárka Podluží
- 25.-27. 5. Vlčnov - slavnosti s Jízdou králů a regionální soutěží o nejlepšího tanečníka verbuňku Uhersko-hradištska a Uherskobrodská
- 25.-27. 5. Želiezovce - folklórní festival Maďarů v Československu
9. 6. Krumvíř - Kraj beze stínu s regionální soutěží o nejlepšího tanečníka verbuňku z Hanáckého Slovácka
10. 6. Křenovice - Pod křenovské májce
- 15.-17. 6. Myjava - Západoslovenské slavnosti
- 22.-24. 6. Hluk - Dolňácké slavnosti
- 28.6.-1.7. Košice - Mezinárodní folklórní festival
- 5.-10. 7. Zlín - festival
- 6.-8. 7. Východná - festival
- 7.-15. 7. Strážnice - 45. mezinárodní folklórní festival:
7.7. - Slovácké soubory jubilující Strážnici,
8.7. - Soutěž o nejlepšího tanečníka verbuňku a mužské tance na Slovácku
11.7. - Zlatá nit - beseda o 45 letech strážnického festivalu, 12.7. - Večer s Hradišťtanem
13.--15.7. Hlavní dny festivalu
- 13.-15. 7. Detva Podpolianské slavnosti
- 20.-22. 7. Velká nad Veličkou - Hornácké slavnosti
- 11.-12. 8. Milotice - národopisný festival
- 18.-19. 8. Starý Hrozenkov - Kopaničářské slavnosti
- 24.-26. 8. Strakonice - 3. dudácká dílna
- 1.- 5. 9. Folklórní festival Brno '90 s mezinárodní účastí
- 14.-16. 9. Velká Bystřice - národní festival Lidový rok
- 15.-16. 9. Prostějov - Hanácké slavnosti